

Sygn. akt II Ka 159/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

7 czerwca 2019r.

Sąd Okręgowy w Koninie II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSO Agata Wilczewska

Protokolant: st. sekr. sąd. Dorota Sobieraj

przy udziale Katarzyny Jaśniak Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Kole

po rozpoznaniu w dniu 7 czerwca 2019r.

sprawy **P. W.**

skazanego z art.286§1k.k. w zw. z art.64§1k.k. i innych

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Kole

z dnia 18 marca 2019r. sygn. akt II K27/19

I. Utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok.

II. Zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. T. kwotę 147,60zł (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

III. Zwalnia skazanego w całości od zapłaty na rzecz Skarbu Państwa wydatków za postępowanie odwoławcze.

Agata Wilczewska

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym z dnia 18 marca 2019r., Sąd Rejonowy (...) w sprawie o sygn. akt II K 27/19 na podstawie art. 85 § 1 i § 2 k.k., art. 86 § 1 k.k. oraz art. 91 § 2 k.k. połączył skazanemu P. W. kary pozbawienia wolności:

- orzeczoną wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego (...) z dnia 6 marca 2018r., sygn. akt II K 6/18, karę łączną 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

obejmującą karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, orzeczoną przez Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 20 listopada 2015r., sygn. akt II K 513/15 za przestępstwa z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k.; karę 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) z dnia 31 października 2017r., sygn. akt II K 314/15 za przestępstwo z art. 286 § 1 k.k.; karę łączną 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczoną przez Sąd Rejonowy w (...) wyrokiem z dnia 6 grudnia 2017r., sygn. akt II K 650/17 za przestępstwa z art. 178a § 1 k.k., z art. 270 § 1 k.k. i art. 235 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.;

- orzeczone wyrokiem Sądu Rejonowego w (...) z dnia 29 sierpnia 2018r., sygn. akt II K 212/18 za czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 190a § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. oraz z art. 286 § k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. karę łączną 3 lat pozbawienia wolności,

i wymierzył skazanemu P. W. karę łączną 4 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności.

Pozostałe rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach podlegających łączeniu Sąd pozostawił bez zmian.

Nadto na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. Sąd zwolnił skazanego od ponoszenia kosztów sądowych związanych z wydaniem wyroku łącznego.

W ostatnim punkcie wyroku, Sąd na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2016r., poz. 1999 w zw. z § 2 pkt 1), § 4 ust. 1 i 3, § 17 ust. 5 oraz § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 03.10.2016r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. poz. 1714) przyznał od Skarbu Państwa na rzecz adwokata K. C. kwotę 177,12 zł (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu.

Powyższy wyrok zaskarżony został przez obrońcę skazanego, który zaskarżonemu wyrokowi zarzucił niewspółmierność kary łącznej orzeczonej w pkt I wyroku. W oparciu o powyższy zarzut, obrońca wniósł o orzeczenie na podstawie art. 85 § 1 i 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 k.k. oraz art. 91 § 2 k.k. kary łącznej orzeczonej wobec skazanego w sprawach Sądu Rejonowego (...) w sprawie o sygn. akt II K 212/18 i wyroku łącznego Sądu Rejonowego w (...) o sygn. akt. II K 6/18 poprzez wymierzenie skazanemu kary 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania. Obrońca wniósł również o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adw. B. T. kosztów pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu przed Sądem II instancji, które nie zostały uiszczone w żadnej części.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje.

Apelacja okazała się niezasadna.

W odniesieniu do kwestii wysokości orzeczonej kary łącznej, przede wszystkim wskazać należy, iż sąd dokonując oceny jej wymiaru, nie odnosi się do kwestii mających znaczenie przy wymiarze poszczególnych kar jednostkowych, bowiem te zostały już uwzględnione przy orzekaniu tychże kar jednostkowych. Orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do skazanego oraz potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, jednakże określenie „przede wszystkim” oznacza, że jest to katalog otwarty, a wymiar kary łącznej winien być określany także relacjami podmiotowo – przedmiotowymi zachodzącymi pomiędzy prawomocnie orzeczonymi czynami. Przez te relacje należy rozumieć podobieństwo rodzajowe zbiegających się przestępstw, motywację czy czas i miejsce popełnienia każdego z nich.

W ocenie Sądu odwoławczego, Sąd I instancji nie dopuścił się błędu przy ustalaniu wymiaru kary łącznej, ustalając jej łączny wymiar na 4 lata i 11 miesięcy pozbawienia wolności.

Zgodnie z art. 86 § 1 i art. 86 § 4 k.k., sąd wymierza karę łączną w granicach od najwyższej z kar wymierzonych za poszczególne przestępstwa do ich sumy, nie przekraczając kary 20 lat pozbawienia wolności, co znajduje odpowiednie zastosowanie, gdy podstawą nowej kary łącznej są wcześniej orzeczone kary łączne. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 czerwca 2016, sygn. akt II AKa 93/16, kara łączna powinna być postrzegana jako swoiste podsumowanie działalności przestępczej sprawcy. Stanowi ona wyraz potępienia w stosunku do postępowania sprawcy, jak również podkreśla nieopłacalność przestępczej działalności. Z drugiej strony, orzeczonej karze łącznej powinna być niezbędna dla osiągnięcia celów indywidualnego oddziaływania. W procesie orzekania kary łącznej sąd powinien opierać się na dyrektywach określonych w art. 85a k.k., jednakże wspartych na dyrektywach pomocniczych, tak aby możliwa stała się odpowiedź na pytanie czy

w danym przypadku zachodzą okoliczności, które przemawiają za zsumowaniem dolegliwości, czy też przeciwnie w imię racjonalizacji karności, wskazują na konieczność pochłonięcia części kar. Stosowanie zatem kumulacji albo absorpcji, jako że są to rozwiązania skrajne, wymaga istnienia szczególnych przesłanek przemawiających za jednym

albo drugim rozstrzygnięciem. Mając na uwadze powyższe, Sąd słusznie wymierzył skazanemu karę łączną w wymiarze 4 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności. Kara łączna w takim wymiarze przekracza jej minimalny wymiar o 17 miesięcy, a do maksymalnego jej wymiaru brakuje 19 miesięcy. Sąd I instancji słusznie uznał, iż w sprawie nie zachodzą przesłanki do zastosowania zasady absorpcji czy zasady kumulacji, bowiem skazany był wcześniej wielokrotnie karany, w tym również na karę bezwzględnego pozbawienia wolności. W stosunku do skazanego nie występuje pozytywna prognoza kryminologiczna, bowiem mimo wcześniejszych wyroków skazujących, skazany wciąż popełniał nowe przestępstwa, czym wykazywał rażąco lekceważący stosunek do obowiązku przestrzegania porządku prawnego. Brak jest

w sprawie jakiegokolwiek racjonalnego powodu do złagodzenia wymiaru kary łącznej wymierzonej skazanemu, w tym w drodze zastosowania zasady absorpcji.

W ocenie Sądu odwoławczego zarzut dotyczący rażącej niewspółmierności kary jest całkowicie niezasadny, bowiem nie można w sposób obiektywny przyjąć, że jej wymiar jest nad wyraz surowy czy krzywdzący w stosunku do skazanego. W odniesieniu do tego zarzutu wskazać należy, iż przy ocenie rażącej niewspółmierności kary nie chodzi o każdą różnicę ocen co do jej wymiaru, ale

o „różnicę ocen tak zasadniczej natury, iż karę dotychczas wymierzoną nazwać można byłoby – również w potocznym znaczeniu tego słowa – rażąco niewspółmierną, to jest niewspółmierną w stopniu nie dającym się wręcz zaakceptować” (wyrok SN z dnia 2 lutego 1995 roku, II KRN 198/94).

Sąd dokonując wymiaru kary łącznej wziął pod rozwagę m.in. opinię o skazanym z zakładu karnego, z której wynika iż skazany zachowuje się przeciętnie, ponadto był kilkukrotnie karany dyscyplinarnie, co podważa twierdzenie obrońcy, iż w osobowości skazanego zaszły pozytywne przemiany. Dodatkowo w ocenie Sądu niesłuszne jest także twierdzenie obrońcy, iż orzeczenie kary łącznej przy zastosowaniu pełnej absorpcji pozwoli skazanemu wcześniej opuścić zakład karny i w konsekwencji naprawić wyrządzoną szkodę, gdyż skazany nie podjął jakiejkolwiek próby wywiązania się z orzeczonych obowiązków naprawienia szkody, ponadto od dłuższego czasu nie wywiązuje się również z ciężących na nim obowiązków alimentacyjnych. Sąd orzekając karę łączną czyni to w oparciu o swobodę wyboru wysokości tejże kary, lecz w ramach określonych przez dyrektywy i zasady wymiaru kary, które opisane są w art. 85a k.k. Kara ta musi być właściwa, celowa z punktu widzenia prewencji ogólnej i indywidualnej, kompensacji, musi mieć ona charakter wychowawczy i odpowiadać na potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

Zgodnie z aktualnym orzecznictwem, ideą wydania wyroku łącznego jest uporządkowanie sytuacji prawnej skazanego, a nie jedynie działanie na korzyść skazanego, w każdym aspekcie orzekania o wyroku łącznym. Ustalając wobec skazanego karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze 4 lat i 11 miesięcy, przy kumulacji kar podlegających wykonaniu na poziomie 6 lat i 6 miesięcy, Sąd w pełni uwzględnił dyrektywy wymiaru kary łącznej. W ocenie Sądu odwoławczego nie sposób podzielić stanowiska obrońcy, jakoby orzeczona wobec skazanego kara łączna w wymiarze 4 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności rażała swą surowością, bowiem ukształtowanie jej na tym właśnie poziomie gwarantuje realizację celów, o których mowa w art. 85a k.k.

Prawidłowe wyważenie okoliczności obciążających i łagodzących doprowadziło Sąd I instancji do słusznej konkluzji, znajdującej swój wyraz w wymiarze kary łącznej, bowiem Sąd w pełni należycie wziął pod uwagę wszystkie okoliczności wpływające na wymiar kary łącznej. Sąd wziął pod uwagę wielość czynów, wpływającą na ocenę sprawcy, która jest istotnym czynnikiem prognostycznym, rodzaj naruszonych dóbr oraz uwzględnił też relacje czasowe zachodzące między przestępstwami. Sąd w sposób właściwy uwzględnił też wnioski przeciętnej opinii o skazanym, które pozwoliły Sądowi zorientować się jak przebiega proces resocjalizacji skazanego, co ma istotne znaczenie przy wymiarze kary łącznej. Co prawda skazany deklaruje krytyczny stosunek względem popełnionych przestępstw to jednak liczba popełnionych czynów zabronionych nakazuje powyższe stwierdzenie traktować z należytą ostrożnością.

W takiej sytuacji kara łączna 4 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności, nie może więc zostać uznana za karę surową, gdyż odzwierciedla całą kryminalną aktywność skazanego, uwzględnia także wymogi prewencji ogólnej jak i szczególnej.

Uwzględnienie wniosku obrońcy, by skazanemu wymierzyć karę łączną

w wymiarze 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, w oparciu o zasadę absorpcji sprowadzałoby się do jej obniżenia do dolnej granicy, co w ocenie Sądu odwoławczego w przedmiotowej sprawie pozostawałoby w sprzeczności z funkcją prewencyjną oddziaływania kary, w konsekwencji czego funkcje prewencji indywidualnej i ogólnej kary nie zostałyby wówczas spełnione. Sąd odwoławczy podziela stanowisko Sądu I instancji, iż jakkolwiek przy wymiarze kary łącznej dopuszczalne jest stosowanie zarówno zasady pełnej kumulacji jak i zasady pełnej absorpcji, to jednak rozstrzygnięcia te są skrajne i winny znajdować zastosowanie jedynie w sytuacjach wyjątkowych.

W ocenie Sądu odwoławczego takie nietypowe okoliczności nie ujawniły się w przedmiotowej sprawie, zatem Sąd I instancji słusznie przyjął, iż brak było podstaw do zastosowania wobec skazanego wyłącznie jednej albo drugiej zasady wymiaru kary łącznej. Wobec powyższego, należało dojść do wniosku, iż kara łączna 4 lat i 11 miesięcy pozbawienia wolności w pełni oddaje zawartość kryminalną czynów, jakich dopuścił się skazany, nie jest karą zbyt surową, spełnia cele prewencyjne i dlatego uznać należy, iż Sąd I instancji orzekł ją w odpowiednim wymiarze.

Mając na względzie wszystkie przedstawione powyżej okoliczności, Sąd odwoławczy – nie znajdując uchybień określonych w art. 439 k.p.k. lub art. 440 k.p.k., podlegających uwzględnieniu z urzędu i powodujących konieczność zmiany bądź uchylecia zaskarżonego rozstrzygnięcia – na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. orzekł jak w wyroku.

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze Sąd orzekł zgodnie z art. 634 k.p.k. w zw. z art. 626 § 1 k.p.k., obciążając nimi Skarb Państwa.

Na podstawie §4 ust. 1 i 3, §17 ust. 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz. U. z 2016 r., poz. 1714), Sąd zasądził na rzecz adwokata B. T. kwotę 147,60 zł (w tym VAT) tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

SSO Agata Wilczewska